

Graanprijzen lager, kwaliteit beter

Agrifirm: prijsdaling nog geen trend

De prijzen van alle Nederlandse biologische granen zijn sterk gedaald ten opzichte van de oogst van 2001. Dat blijkt uit de 'Eindafrekening biologische granen oogst 2002' van Nederlands grootste graanhandelaar Agrifirm. De vergoedingen liggen 10 tot 30% lager dan in 2001. Haver en het voedergras triticale daalden - met meer dan 25% - het sterkst, Baktarwe daalde het minst, met 13%.

Volgens Aart den Bakker, hoofd biologische akker- en tuinbouw van Agrifirm, Nederlands grootste graanhandelaar, is er geen sprake van een trend, maar van een prijschommeling. Agrifirm, dat gevestigd is in Meppel en in januari 2002 voortkwam uit een fusie tussen ACM en Cavo Latuco, verhandelde vorig jaar 12.500 ton biologisch graan, wat neerkomt op 80 à 85% van de Nederlandse biologische graanproductie in dat jaar. In 2001 was dat nog 13.500 ton (eveneens 85% van de Nederlandse productie, zie Ekoland 7/8-2002). Den Bakker verklaart de lagere opbrengst uit de minder gunstige groei-

omstandigheden in 2002.

Het aantal biologische akkerbouwers dat graan leverde aan Agrifirm nam in 2002 met tien toe, tot 140. De explosieve groei van het aantal biologische graanleveranciers is nu gestabiliseerd, aldus Den Bakker. Veel bedrijven die voorheen nog in omschakeling waren, en waarvan de oogst werd afgezet werd in voedersegment, leveren inmiddels EKO-kwaliteit.

Scandinavië

Over de hele linie daalden de prijzen voor biologisch graan, zo blijkt uit het overzicht van de poolprijzen van Agrifirm die eind mei bekend werden (zie tabel). Voor alle graansoor-

ten ligt de daling tussen de 10 en 30%. De haverprijs daalde het sterkst, met 28%. Volgens Agrifirm wordt dit veroorzaakt door de groei van het aanbod uit Scandinavië. Een belangrijke afnemer van de Nederlandse biologische haver is Groot-Brittannië. De Britse consument eet veel havermout. 'Groot-Brittannië gaat steeds meer biologische haver voor de eigen markt produceren,' zegt Den Bakker, 'dus dat zal in de toekomst de prijsvorming mede bepalen.'

De belangrijkste prijsdaling vindt echter plaats in het voedersegment. De prijs voor triticale daalde met 26%

en voedertarwe met 20%. Een derde van de achtduizend ton biologische tarwe die Agrifirm in 2002 verhandelde bestond uit voedertarwe, waarvan een groot deel omschakelingstarwe. Meerdere factoren binnen de biologische sector bepalen de prijsdaling van voergranen. Den Bakker: 'Er is sprake van een stagnatie in de groei van de biologische veehouderij, een groeiend aanbod van Nederlands voergraan en een toename van de import van voergranen uit Oost-Europese landen. Bovendien kenmerkt 2002 zich door een relatief gunstige ruwvoerpositie.'

Baktarwe steeds beter

Op langere termijn kan de Europese regelgeving een positieve impuls betekenen voor de prijzen voor biologische voergranen, verwacht Den Bakker. Want in 2005 mag krachtvoer alleen nog maar biologische ingrediënten bevatten. Nu wordt er voor een deel nog gangbaar geteeld graan in verwerkt.

Den Bakker constateert een stijgende lijn in de kwaliteit van baktarwe van Nederlandse bodem. 'We zijn, in samenwerking met onder meer het Louis Bolk Instituut, al jaren bezig met rassen- en bemestingsproeven. Die werpen nu langzamerhand vruchten af. De bakkwaliteit is de afgelopen jaren op een hoger niveau gekomen, zodat de inländse baktarwe inmiddels goed kan concurreren met de buitenlandse. Helaas houdt de kwaliteitsverbetering van de Nederlandse baktarwe nog geen gelijke tred met de perceptie ervan. Enkele grotere Nederlandse maalderijen geven nog steeds de voorkeur aan buitenlandse tarwe. Wij hopen dat dit op korte termijn zal veranderen en het percentage Nederlandse baktarwe in producten wordt verhoogd. Verder zijn alle impulsen die aan afzetbevordering gegeven kunnen worden wenselijk. Dit willen we bereiken door beter samen te werken in de keten.'

Eindafrekening biologische granen oogst 2002.

Product	Eko		BD	
	excl. BTW	incl. BTW	excl. BTW	incl. BTW
Haver	182,72	192,49	225,04	237,12
Haver i.o.	136,78	144,08	-	-
Gerst	200,16	210,90	-	-
Gerst i.o.	182,44	192,23	-	-
Wintergerst	251,64	265,15	-	-
Triticale	160,94	169,58	-	-
Triticale i.o.	146,11	153,95	-	-
Rogge	142,21	149,84	-	-
Rogge i.o.	127,40	134,24	-	-
Tarwe, voerkwaliteit	194,05	204,47	-	-
Tarwe, bakkwaliteit	261,81	275,86	301,10	317,26

Prijzen in €/ton, incl. € 1,00 toeslag/ton voor certificering Agrifirm HACCP-protocol

Beter controlesysteem

Den Bakker: 'De toename van de biologische graanimport uit Oost-Europa zet de prijzen in Nederland met name in het voedersegment onder druk. We ervaren dat het buitenlandse aanbod prijsbepalend is voor het binnenlandse prijsniveau. Een heel sterk punt van het graan dat in Nederland wordt geteeld en verhandeld is de goed ontwikkelde kwaliteitsborging. Wij hebben hier een heel goed systeem voor traceability. In Oost-Europese landen is een dergelijk systeem veel minder ver ontwikkeld. Niet alleen zijn onze graanpartijen goed te traceren, ook in partij- en teeltregistratie lopen we voorop. Graan uit Oost-Europa is veel anoniemer.'

Ook Peter Brul, directeur van adviesbureau Agro Eco, is van mening dat het interne controlesysteem in diverse Oost-Europese landen minder ver ontwikkeld is en Nederland in dit opzicht zeker een voorsprong heeft. Agro Eco ondersteunt en adviseert Oost-Europese landbouwbedrijven tijdens het omschakelingstraject en is of was betrokken bij projecten in vrijwel alle Oost-Europese landen. Brul: 'De externe controle en certificering in Hongarije is conform de Europese richtlijnen geregeld en volledig door Brussel geaccepteerd. In Roemenië is de controle in handen van Skal.' Brul verwacht dat de biologische sector in Oost-Europa - en met name in Hon-

garije - vooral voor de Franse boeren een concurrent zal worden met de teelt van tarwe, maïs, zonnebloemen en soja. 'In Hongarije is de grootschalige biologische landbouw al ver ontwikkeld. We zijn daar in 1986 begonnen met omschakeling van een aantal bedrijven en inmiddels is er ruim 100.000 hectare gecertificeerd, voornamelijk akkerbouw.'

Harry Donkers, biologisch graanteler en -handelaar uit het Noord-Hollandse Middenmeer, zegt ook last te hebben van de lage graanprijzen, maar hieruit geen conclusies over de ontwikkelingen in de komende jaren te kunnen trekken. Zijn handelsbedrijf BD graan BV, waar circa twintig Noord-Hollandse telers aan leveren, verhandelde in 2002 tweeduizend ton Nederlands graan. Donker: 'Ik verwacht dat de Oost-Europese landen in toenemende mate voor de eigen markt gaan produceren. Bovendien is transport kostbaar. Ook dat stelt grenzen aan de export vanuit Oost-Europa naar hier.'

Zowel Brul als Den Bakker menen dat deze oppervlakten in Oost-Europa invloed zullen houden op de prijsvorming van Nederlandse tarwe. Granen uit Centraal- en Oost-Europa worden nagenoeg uitsluitend per schip naar West-europa vervoerd, waardoor de transportkosten minimaal zijn. ■